

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 maja 2018 roku (znak: ENP/20/021174729) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 12 kwietnia 2018 roku, przyznał D. G. dodatek rolny do emerytury z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie rolników od dnia 1 kwietnia 2018 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji kapitału początkowego zewidencjonowanego na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Przy ustaleniu wysokości emerytury uwzględniono:

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 11066,22 zł ;
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 628584,97 zł;
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 218,90 miesięcy;
- wyliczona kwota emerytury wynosi 2922,12 zł.

Wliczona kwota emerytury wyniosła  $( (...),22 + (...),97) / 218,90 = 2922,12$  zł. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał również, że przy ustalaniu wysokości emerytury uwzględniono: zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników za okres: 17 lat, 0 miesięcy, 0 dni. Zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników wynosi 150,69 zł. Zatem łączenie emerytura wynosi 3164,38 zł.

Jednocześnie organ rentowy wyjaśnił, że niniejszą decyzją w wysokości świadczenia został uwzględniony okres opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników od dnia 1 stycznia 1992 roku do dnia 31 marca 1992 roku oraz od 1 stycznia 2001 roku do dnia 30 września 2017 roku, tj. do dnia poprzedzającego ustalenie prawa do emerytury i ustalono kwotę zwiększenia rolnego.

/decyzja z dnia 22 maja 2018 roku k. 35 -36v akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji złożył w dniu 5 czerwca 2018 roku wnioskodawca D. G. wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie dodatku rolnego od dnia 1 stycznia 2018 roku, ponieważ przyznanie go od dnia 1 kwietnia 2018 roku jest dla niego krzywdzące. Odwołujący się podniósł, że KRUS kilkakrotnie tj. w dniu 29 grudnia 2017 roku, 5 lutego 2018 roku, 21 lutego 2018 roku zwracał się do ZUS o udostępnienie danych osobowych, ten natomiast nadesłał je dopiero w dniu 13 marca 2018 roku.

/odwołanie z dnia 5 czerwca 2018 roku k. 3/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania od powyższej decyzji. W uzasadnieniu przywołał argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie z dnia 29 czerwca 2018 roku k. 4 - 4v/

Na rozprawie w dniu 17 października 2018 roku - poprzedzającej wydanie wyroku - wnioskodawca poparł odwołanie zaś pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowisko stron e- protokół rozprawy z dnia 17 października 2018 roku 00:01:10 - 00:05:30 - płyta CD k. 14/

**Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:**

D. G. urodził się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna/

W dniu 1 września 2017 roku wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę.

/wniosek o emeryturę z dnia 1 września 2017 roku k. 1 - 4v akt ZUS/

Decyzją z dnia 2 października 2018 roku (znak: ENP/20/021174729) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 1 września 2017 roku, przyznał D. G. prawo do emerytury od dnia 1 października 2017 roku, tj. od daty wejścia w życie przepisów.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji kapitału początkowego zewidencjonowanego na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Przy ustaleniu wysokości emerytury uwzględniono:

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 11066,22 zł ;
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 628584,97 zł;
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 218,90 miesięcy;
- wyliczona kwota emerytury wynosi 2922,12 zł.

Wliczona kwota emerytury wyniosła  $( (...),22 + (...),97) / 218,90 = 2922,12$  zł. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał również, że w przypadku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników należy przedłożyć zaświadczenie z KRUS- w terminie 1 miesiąca od daty otrzymania niniejszej decyzji.

/decyzja z dnia 2 października 2017 roku k. 11 - 12v akt ZUS/

KRUS Oddział (...) w Ł., P. Terenowa w Z. pismem z dnia 6 października 2017 roku (wpływ do adresata w dniu 24 października 2017 roku) zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. o udzielenie informacji na podstawie jakiego artykułu zostało przyznane świadczenie przez Zakład, jakie okresy zatrudnienia (ubezpieczenia) i okresy pracy w gospodarstwie rolnym zostały zaliczone do ustalenia prawa do tego świadczenia.

/pismo z dnia 6 października 2017 roku k. 13 akt ZUS/

Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odpowiadając na przedmiotowe pismo wskazał, że decyzją z dnia 2 października 2017 roku przyznano D. G. emeryturę od dnia 1 października 2017 roku na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.). Przy ustalaniu tego prawa nie uwzględniono żadnych okresów pracy w gospodarstwie rolnym. Do wysokości świadczenia przyjęto jedynie okresy zatrudnienia (ubezpieczenia): od dnia 19 kwietnia 1977 roku do dnia 14 listopada 1991 roku w S.", od dnia 15 listopada 1991 roku do dnia 31 grudnia 1991 roku odszkodowanie za skrócony okres wypowiedzenia oraz od dnia 1 lutego 1992 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku - działalność gospodarcza.

/pismo z dnia 23 listopada 2017 roku k. 15akt ZUS/

KRUS Oddział (...) w Ł., P. Terenowa w Z. pismem z dnia 29 grudnia 2017 roku (wpływ do adresata w dniu 9 stycznia 2018 roku) zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. o udzielenie informacji czy okres nauki w

szkole wyższej od dnia 1 października 1972 roku do dnia 30 września 1976 roku został doliczony do ustalenia prawa do emerytury czy do wysokości tego świadczenia.

/pismo z dnia 29 grudnia 2017 roku k. 16 akt ZUS/

W dniu 1 lutego 2018 roku pracownik ZUS zwrócił się do KRUS o zwrot wypożyczonych akt kapitałowych w celu udzielenia odpowiedzi na pismo z dnia 29 grudnia 2017 roku.

/notatka służbowa k. 18 akt ZUS/

KRUS Oddział (...) w Ł., P. Terenowa w Z. pismem z dnia 5 lutego 2018 roku (wpływ do adresata w dniu 14 lutego 2018 roku) ponownie zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. o udzielenie informacji czy okres nauki w szkole wyższej od dnia 1 października 1972 roku do dnia 30 września 1976 roku został doliczony do ustalenia prawa do emerytury czy do wysokości tego świadczenia.

/pismo z dnia 5 lutego 2018 roku k. 19 akt ZUS/

KRUS Oddział (...) w Ł., P. Terenowa w Z. pismem z dnia 21 lutego 2018 roku (wpływ do adresata w dniu 26 lutego 2018 roku) po raz kolejny zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. o udzielenie informacji czy okres nauki w szkole wyższej od dnia 1 października 1972 roku do dnia 30 września 1976 roku został doliczony do ustalenia prawa do emerytury czy do wysokości tego świadczenia.

/pismo z dnia 21 lutego 2018 roku k. 22 akt ZUS/

Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odpowiadając na przedmiotowe pisma wskazał, że uwzględnił D. G. okres nauki w szkole wyższej od dnia 1 października 1972 roku do dnia 30 września 1976 roku oraz wyjaśnił, że okres ten ma wpływ na wysokość świadczenia.

/pismo z dnia 13 marca 2018 roku k. 24 akt ZUS/

W dniu 12 kwietnia 2018 roku wnioskodawca złożył wniosek o doliczenie do emerytury dodatku rolnego z tytułu opłacania składek na KRUS od dnia 1 stycznia 2018 roku. Odwołujący się zwrócił uwagę, że ZUS pomimo kilkukrotnej prośby o udzielenie wskazanych w pismach z dnia 29 grudnia 2017 roku, 5 lutego 2018 roku i 21 lutego 2018 roku informacji nie uzyskał ich niezwłocznie a dopiero w dniu 13 marca 2018 roku organ rentowy wymagane dane przekazał. To zaś spowodowało, że KRUS w dniu 30 marca 2018 roku wydał decyzję odmowną.

Wnioskodawca do przedmiotowego wniosku załączył zaświadczenie z KRUS o przyznanie zwiększenia rolnego z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie rolników

/wniosek z dnia 12 kwietnia 2018 roku k. 25 akt ZUS, zaświadczenie z dnia 12 kwietnia 2018 roku k. 26 - 30v akt ZUS/

Pismem z dnia 25 kwietnia 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. zwrócił się KRUS Oddział (...) w Ł., P. Terenowa w Z. o udzielenie informacji czy D. G. została przyznana emerytura na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

/pismo z dnia 25 kwietnia 2018 roku k. 32 akt ZUS/

KRUS Oddział (...) w Ł., P. Terenowa w Z. odpowiadając na przedmiotowe pismo wskazał, że nie została przyznana D. G. emerytura na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

/pismo z dnia 8 maja 2018 roku k. 33 akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 22 maja 2018 roku (znak: ENP/20/021174729) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,

po rozpatrzeniu wniosku z dnia 12 kwietnia 2018 roku, przyznał D. G. dodatek rolny do emerytury z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie rolników od dnia 1 kwietnia 2018 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Tak ustalony stan faktyczny nie był sporny pomiędzy stronami. Szczegółowych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS.

### **Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:**

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie wnioskodawcy jest niezasadne.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia daty, od kiedy organ rentowy winien wypłacać ubezpieczonemu zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników, a dokładniej czy organ rentowy winien dokonać wypłaty zwiększenia od dnia wskazanego przez ubezpieczonego, czyli od dnia 1 stycznia 2018 roku.

Zgodnie z art. 116 ust 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 z późn. zm.), zwanej dalej "ustawą", postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Stosownie natomiast do art. 129 ust. 1 tejże ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

Oznacza to, że postępowanie w sprawie prawa do świadczeń wszczyna się na wniosek zainteresowanego. Rolą wniosku jest powiadomienie organu rentowego o zamiarze realizacji nabytego ex lege prawa.

Zgodnie z definicją zawartą w § 4 ust 2 rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasady wypłaty tych świadczeń (Dz.U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) za wniosek uważa się zgłoszone na piśmie lub ustnie do protokołu żądanie przyznania świadczenia, jak również wznowienia postępowania w sprawie już rozstrzygniętej prawomocną decyzją, przy czym wniosek o wznowienie postępowania może być zgłoszony wyłącznie na piśmie (na właściwym formularzu). Gdyby ubezpieczony złożył wniosek w innej formie, datą wniosku będzie data nieformalnego wniosku, a nie data wypełnienia formularza.

Za datę złożenia wniosku w organie rentowym przyjmuje się także datę sporządzenia wniosku przez pracodawcę, zakład karny lub areszt śledczy uprawniony do przyjmowania wniosków o emerytury i renty, a w razie przesłania wniosku za pośrednictwem poczty - datę nadania wniosku w polskim urzędzie pocztowym. Za datę zgłoszenia wniosku uważa się również datę złożenia (wysłania) wniosku w innych instytucjach niż organ rentowy, jeżeli do właściwości tych organów należą sprawy świadczeń emerytalno-rentowych, a także datę złożenia go w polskim urzędzie konsularnym, np. w sądzie właściwym do rozpoznania spraw o świadczenia emerytalno-rentowe (§ 9 ust 1 i 2 rozporządzenia).

Wniosek o świadczenie można składać zawsze, ilekroć zajdzie określona chroniona sytuacja życiowa. Przykładowo, złożenie wniosku o rentę z powodu trwałej częściowej niezdolności do pracy nie przeszkadza w złożeniu wniosku o rentę z tytułu później powstałej całkowitej niezdolności do pracy albo odwrotnie. Wielokrotnie można też składać wniosek o emeryturę, co wiąże się z ustaleniem kilku poziomów wieku emerytalnego.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż organ rentowy decyzją z dnia 22 maja 2018 roku dokonał przeliczenia emerytury ubezpieczonego od dnia 1 kwietnia 2018 roku, tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o przeliczenie. Bezspornym w sprawie pozostaje, czemu ubezpieczony nie zaprzecza, że dopiero przy wniosku z dnia 12 kwietnia 2018 roku złożył zaświadczenie z dnia 12 kwietnia 2018 roku wystawione przez

Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odnośnie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i uiszczania składek z tego tytułu.

W świetle powołanego wyżej przepisu organ rentowy zasadnie dokonał przeliczenia emerytury od 1 kwietnia 2018 roku i odmówił ubezpieczonemu takiego przeliczenia od dnia 1 stycznia 2018 roku. Trudno przyjąć zgodnie z żądaniem wnioskodawcy datę 1 stycznia 2018 roku, ponieważ poza głośnym stwierdzeniem nie wykazał już jakiej okoliczności przemawiającej za takim określeniu daty. Zapewne uzasadnionym wsparciem dla stanowiska ubezpieczonego - jak podaje w odwołaniu - nie może być fakt prowadzenia korespondencji między KRUS a ZUS, ponieważ dotyczyła ona zapytania na podstawie jakiego artykułu zostało przyznane świadczenie z ZUS i jakie okresy zatrudnienia (ubezpieczenia) i okresy pracy w gospodarstwie rolnym zostały zaliczone do ustalenia prawa do tego świadczenia oraz czy okres nauki w szkole wyższej od dnia 1 października 1972 roku do dnia 30 września 1976 roku został doliczony do ustalania prawa do emerytury czy do wysokości tego świadczenia. Zatem kwestie leżące w gestii zainteresowania KRUS w żadnym wypadku nie pozbawiały wnioskodawcy możliwości wystąpienia ze stosownym wnioskiem do ZUS. Poza tym ZUS nie była w stanie odpowiedzieć w sposób niezwłoczny na skierowane przez KRUS pytania, ponieważ niezbędne w tym zakresie akta kapitałowe - wcześniej wypożyczone - pozostawały w dyspozycji KRUS. Jednak niezależnie od powyższego gdyby nawet założyć, że faktycznie wskazane dane, o które występował KRUS był niezbędne do wydania zaświadczenia z dnia 12 kwietnia 2018 roku to nie zmienia to faktu, że wnioskodawca mógł wystąpić z przedmiotowym wnioskiem zdecydowanie wcześniej a ewentualne braki byłyby uzupełniane w trakcie prowadzonego postępowania przed organem rentowym. Zatem wskazane okoliczności nie mogą w świetle obowiązujących przepisów mieć wpływ na wcześniejsze przeliczenie świadczenia.

Jednocześnie zauważyć należy, że wskazane w art. 116 ustawy odstępstwa od zasady działania na wniosek nie dotyczą sytuacji ubezpieczonego. Niewątpliwie organ rentowy nie ma obowiązku działania z urzędu w zakresie przeliczenia wysokości świadczenia emerytalnego w związku ze zwiększeniem rolnym, o którym mowa w art. 26a ustawy.

Z kolei z art. 133 ust. 1 ustawy wynika, iż w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

- 1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3;
- 2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

Niewątpliwie, co wynika z literalnego brzmienia powołanego przepisu, ustawodawca przewidział sytuację, iż organ rentowy może być zobowiązany do wypłaty świadczenia za okres wcześniejszy, ale nie dłuższy niż 3 lata poprzedzające miesiąc złożenia wniosku, jednakże musi być spełniony warunek, że odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

Zatem ubezpieczony, żeby domagać się zapłaty za wcześniejszy okres niż miesiąc złożenia wniosku, musiałby wykazać błąd organu rentowego. Jednakże w toku niniejszego postępowania ubezpieczony nie wykazał takiego błędu. Bezsprzecznie nigdy przed dniem 12 kwietnia 2018 roku nie składał wniosku o przeliczenie świadczenia w zw. z art. 26a ustawy, który to wniosek organ rentowy miałby błędnie rozpoznać lub nie rozpoznać go wcale. A zatem w sprawie nie zachodzi błąd organu rentowego w rozumieniu pkt 2 ust. 1 art. 133 powołanego powyżej.

Tym samym w przedmiotowej sprawie decyzję organu rentowego uznać należy za prawidłową.

Z uwagi na powyższe Sąd uznał, że brak jest podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji i na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

E.W.